



Annons

Annons

Annons

Annons

na Sovjetunionen gått kraftigt tillbaka ekonomiskt. Folkhälsomässigt har detta inneburit att tidigare nästan utrotade sjukdomar, som difteri och tuberkulos, kommit tillbaka med full kraft, att våld, kriminalitet och tiggeri återkommit och att aids fått ordentligt fotfäste.

800 miljoner i extrem fattigdom

Trots globaliseringen lever fortfarande 800 miljoner människor i extrem fattigdom. Nästan hälften av världens människor lever i praktiken på mindre än 2 US dollar per dag, 1,2 miljarder av dem på mindre än 1 US dollar per dag [6]. Gapet mellan de rikaste 20 procenten och de fattigaste 20 procenten av världens befolkning har fördubblats de senaste 40 åren. De tre rikaste personerna i världen äger mer än den samlade bruttonationalprodukten för 600 miljoner människor i världens 48 minst utvecklade länder. Omkring 200 företag kontrollerar i dag nästan en tredjedel av all ekonomisk verksamhet i världen [7, 8].

Det är detta som alla dessa möten – WTO i Seattle och Prag, EU-mötet i Göteborg, G8-mötet i Genua, klimatkonferenser etc – i grunden handlat om. De rika ländernas försvar för sina privilegier står mot de fattigas krav på en ny, mer rättvis och jämlik världsordning. De rika slår sig ihop, fortsätter sitt rofferi och hindrar – genom Nice-överenskommelser och Schengen-samarbete – de fattiga att ta sig in i gemenskapen. Asylsökande förföljda människor avvisas i allt snabbare takt, samtidigt som man inte drar sig för att uppmuntra »arbetskraftsinvandring» av det fåtal välutbildade som finns kvar i de fattiga länderna [9].

Problemen tas inte på allvar

Den rika världens politiker tar inte de fattigas problem på allvar. I Filippinerna dör ett barn varje timma till följd av skuldbördan. Av den omtalade skuldavskrivningen har det, trots detta, hittills nästan inte blivit någonting. Inte ens en ynka del av 1 procent i sk Tobin-skatt för valutatransaktioner – Attac-rörelsens huvudparoll – är självklar.

Biståndet har sänkts kraftigt. Inte ens Sverige når längre upp till 1 procent av BNP trots att nivån det allra senaste året »återställts» en aning. FN:s ekonomi hotar braka ihop – framför allt på grund av obetalda skulder från USA. Nyligen har FN:s flyktingkommisariat tvingats till nedskärningar på 1,5 miljarder kr [10].

Väst fortsätter, trots olika klimatkonferenser, att smutsa ner jorden. USA, som med 5 procent av världens befolkning ensamt står för 25 procent av föroreningarna, vägrar skriva på Kyoto-protokollet om minskade utsläpp. All ut-

veckling i världen, från och med nu och en lång tid framåt, skulle egentligen behöva inriktas på de fattiga ländernas behov: rent vatten, anständiga bostäder, säkra energikällor, hälsovård till alla, billiga mediciner, jämlik handel.

I stället fortsätter nästan all utveckling att koncentreras på de rika. Av 1 223 registrerade läkemedel åren 1975–1997 har 13 st (!) utvecklats för behoven i de fattiga länderna [11]. I gengäld erbjuds de fattiga nu genmanipulerade grödor som är så beskaffade att de endast överlever ett år, inte kan användas som utsäde och således måste köpas varje år om och om igen.

Vågar ni följa med?

Ansvar för sakernas tillstånd bör läggas där det hör hemma. På de rika. De obotfärdiga. På dem som utan att ta åt sig, utan att reagera, klarar av att leva i en värld där orättvisorna är så uppenbara, så skriande. Som de skribenter som nu, bekvämt tillbakalutade i sina globala överklassoffor, sjunger marknadens lov.

Till er vill jag säga: Vågar ni följa med mig till Afrika, möta de aids-sjuka barnen och de mödrar som står inför hot om död och invaliditet vid nästa graviditet? Kan ni förklara för dem att deras elände inte har något med er egen rikedom att göra, och att de lever i en fantastisk och globaliserad värld där allt egentligen bara blir bättre?

Referenser

1. The state of the world's children 2000. New York: UNICEF, 1999.
2. Bergström S. Bluff om jordens befolkning. DN Debatt 12 oktober 1999.
3. AIDS epidemic update. December 2000 (UNAIDS).
4. Globalisation. The journalism and films of John Pilger. <http://pilger.carlton.com/>
5. Osewe O. Kenyas skuld kostar dubbelt så mycket som sjukvården. Tidningen Offensiv 25 maj 2001.
6. The sixth world food survey. Food and Agricultural Organization (FAO) of The United Nations.
7. Pilger J. Bödlarnas rätt. Aftonbladet 10 september 1999.
8. Pilger J. En ding ding värld. Ordfront Magasin nr 12/2000.
9. Intervju med utbildningsminister Thomas Östros, Sveriges Radio, P1, 2 mars 2001.
10. Aftonbladet, telegram, 20 maj 2001.
11. Pecoul B, Chirac P, Trouiller P, Pinel J. Access to essential drugs in poor countries: a lost battle? JAMA 1999;281:361-7.

Malnutrierat barn, Centralafrikanska republiken, år 2000.

100 000 – en av högsta i världen. Varför är det så? Kanske för att det mesta av naturrikedomarna utvinns av utländska bolag, att vinsterna förs ur landet, och att endast en liten del, om ens något, i slutänden kommer folket till del.

Detta kapitalistiska rofferi försiggår i olika former i alla fattiga länder runt om i världen. Också om man drar ifrån bistånd och annat från rika till fattiga länder, förs i praktiken varje dag minst 20 miljoner US dollar från de fattiga till de rika länderna. Enligt journalisten John Pilger är den rätta siffran egentligen närmare 40 miljoner pund [4]!

Fattiga länder tvingas betala mer i räntor och amorteringar på gamla lån än till sin hälso- och sjukvård. I många afrikanska länder går mindre än 10 US dollar per person och år till sjukvård. Kenya, t ex, betalar dubbelt så mycket till sina skulder som till sin hälso- och sjukvårdsbudget [5].

Tidigare utveckling har avstannat

Under en period på 1960- och 1970-talen – efter befrielsen från kolonialmakterna – förekom verkligen en ekonomisk utveckling även i de fattigaste länderna, inte minst i Afrika. På senare år har dock utvecklingen, under trycket av ökad skuldsättning och sjunkande råvarupriser, avstannat. Ökningen av BNP i länderna i södra Afrika åren 1990–1999 var 0,1 procent, dvs i praktiken ingen ökning.

En lång rad länder uppvisar negativ tillväxt under 1990-talet, dvs tillbakagång. Likaså har många av staterna i for-